

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 12.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisemenim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 12.632.

Politične stranke in inteligencia.

Kot odgovor na našo konstatacijo, da SLS ne more postati pod nobenim pogojem vsenarodna stranka, če se ne bo laizirala, odgovarja »Slovenec« s kratkim citatom iz našega članka, na kar dostavlja: »Mislimo tudi, da v programu SLS, ki je narodno-slovenski in demokratski ni nič, kar bi branilo slovenskemu inteligentu se jej pridružiti in tudi v njeni organizaciji ni nič, kar ne bi dovoljevalo vsakemu pristašu brez razlike stanu, priti v stranko do veljave, če to po svojem delu in svojih zmožnostih zasluži.«

Mutatis mutandis hrde isto prav vse stranke. Tudi one zagotavljajo, da se more v njih vsak inteligent uveljaviti, samo če dela in če pošteno misli. In vendar je pri vseh strankah odstotek sodelujoče inteligence mizerno majhen. Ne trdimo, da bi bila inteligenca brez krivde, če je v naši politiki tako neznamen njen vpliv, toda čisto napačno in tudi skrajno krivično bi bilo, če bi se skušalo naprtniti inteligenci ves greh. Zakaj, veliko bolj ko inteligenca, so stranke krive, če je tako malo inteligentov v aktivni politiki in to velja prav za vse stranke.

Absolutno ni res, da bi zadostovalo strankam, če inteligent pridno dela in pošteno misli. Prav vse stranke zahtevajo dejansko to šele na drugem mestu; prva zahteva vseh strank pa je, da inteligent slepo uboga. In sicer, da uboga tudi tedaj, kadar ve, da je strankin sklep napačen in da molči tudi tedaj, kadar ve, da je postopanje stranke na škodo celoti. Cim več inteligentnih pristašev ima katera stranka, tem bolj je v veljavi to pravilo in mladinska stranka, ki ima največ inteligentov, je zato tudi klasičen dokaz za resničnost naše trditve. Izstop »starinov« iz mladinske stranke se je izvršil sploh samo zato, ker poštenti inteligenti niso mogli več gledati, kako se gospodarji z različnimi fondi in ker niso mogli prenašati vseh konfuznih sklepov, ki so jih sklepali strankarski generali. Posledica teh izstopov pa je, da postanejo vsi iz stranke izstopivši inteligenti politično pasivni in da je vsled tega vedno manjši procent inteligence, ki sodeluje v našem javnem življenju. Škoda, ki nastane vsled tega za celoto, je evidentna.

Daljnja resnica je, da v štabih vseh strank velja mnenje takozvanega zaslužnega in uglednega strankarja več, ko tudi najbolj z argumenti podprto mnenje inteligenta. Ozir na trenutni uspeh stranke je pri vseh strankah večji, ko ozir na splošen napredek naroda. V meščanskih strankah pa velja še to, da ima mnenje bogatina vedno prednost pred mnenjem inteligenta. To se vidi tudi v zakonodaji, ko gotovi krogi vedno dosežejo svoje cilje, dočim bedni inteligenti zaman iščejo svojih pravic.

Tudi splošna volilna pravica je desorientirala stranke. Ne gleda se več na kakovost volilca, temveč samo na število. Za trenutno volilno matematiko je sicer to pravilno, končni efekt tega računanja pa je samo eden: da politična obrazba pade, ker nazaduje vsa politika.

Skratka: naše stranke upoštevajo inteligenta samo v toliko, v kolikor strankarski aparat brez njega sploh obstati ne more. Neodvisen inteligent z lastnimi mislimi je strankam balast, mesto da bi bil zaželjena kritika za delovanje stranke. In značilno je to, da je na splošno vsem strankam nevršena tudi najbolj

Seja skupščine.

NOVI POSLANCI. — DEMISIJA LUKINIČA. — RAZPRAVA O LUKINIČEVI
OBTOŽBI. — SIJAJEN GOVOR DR. POLIČA.

Beograd, 9. julija. Seja skupščine se je pričela včeraj ob 17. popoldne. Najprej je bil prečitani kraljev ukaz, s katerim se sprejme demisijska Lukiniča. Za njegovega namestnika je določen dr. Zerjav. Ker se je Pavle Radić odrekel mandatu za severno Dalmacijo in banja-luško okrožje, prideta na njegovo mesto po sklepu verifikacijskega odbora dr. Josip Pasarić in Pejo Jozić. Za namestnika Ajanovića je določen Mustafa beg Kapetanović. Potem je bil sprejet nujen predlog za pomoč prebivalstvu, ki trpi veliko škodo radi toče zlasti v južnih krajih. Posl. Moskovljević (zemljoradnik) pravi, da notranji minister kljub mnogim intervencijam še ni ničesar ukrenil v zaščito prebivalstva v Grodskem, kjer srezki načelnik naravnost nezaslišano terorizira prebivalstvo. Opozarja posebno radičevce na strašen režim, ki vlada v južni Srbiji in pravi, da je v celi državi sistem nasilja in reakcije. Zahteva posebno parlamentarno anketo, ki naj preišče nasilja policijskih oblasti

v Grodskem. Tedaj nastane prepir med podpredsednikom Subotičem in radikali, ker predsednik ne da besede Aleksu Zujeviću, češ da je po poslovniku vsaka diskusija o tem prepovedana. Končno se radikali pomirijo.

Po odmoru preidejo na dnevni red, na debato o obtožnici proti Lukiniću. Prvi je govoril dr. Poliç. Govornik izjavi, da se ne bo bavil z onimi dejstvi, katera je že dovolj jasno očrtal Pečić, marveč samo s pravno stvarjo te afere. Iznaša vse momente, na katerih je osnovana Lukiničeva rešitev, da je Thurn-Taxis avstrijski državljani. S stvarnimi pravniki argumenti pobija dokumente, ki jih navaja Lukinić v svojem zagovoru, in dokazuje, da ti dokumenti ne govorijo v Lukiničovo obrambo. Govor dr. Poliça je vzbudil veliko pozornost v vseh parlamentarnih krogih. Seja je bila zaključena ob 20.30. Prihodnja seja se vrši danes dopoldne z istim dnevnim redom.

Ugoden potek zaključnih pogajanj.

Beograd, 9. julija. Včeraj dopoldne in popoldne se je vršil sestanek med delegati radikalov in HSS v ministrstvu socijalne politike. Dopoldanska konferenca je trajala od 10. do 13. Sporazumeli so se na tej konferenci v vseh vprašanjih. Komunikacija ni. Delegati so bili zelo dobro razpoloženi. V glavnem je bil dosežen sporazum glede premeščanja uradnikov v Hrvatski in Slavoniji ter v onih pokrajinah, ki interesirajo HSS. Zadeva Stjepana Radića še ni definitivno rešena. Maček in tovariši bodo skoraj gotovo izpuščeni iz zaporov, čim bo sporazum podpisan. Takoj po sestavi nove RR vlade bo postopanje proti St. Radiću abolirano. Koncem tega tedna pričakujejo ostavko PP vlade. Kriza bi bila zelo kratka. Prav tako bi se po kratkem konzultiranju pričelo takoj s sestavo nove vlade. Politični krogi pričakujejo v slučaju, da se situacija razčisti, prihod kralja v Beograd.

Včeraj dopoldne se je vrnil v Beograd notranji minister Maksimović. Njegov prihod je še potenciral razpoloženje za sporazum. Maksimović je bil včeraj pri Pašiću in mu je poročal o svoji avdijenci na Bledu. Te avdijenci pripisujejo politični krogi velik pomen, ker smatrajo, da je ta avdijenca v ozki zvezi s predstoječim razpletom politične situacije. O rezultatu Maksimovićeve avdijence nismo mogli ničesar doznati.

Popoldne so se zopet sestali delegati in so nadaljevali pogajanja. Od radičevcev sta bila prisotna le Pavle Radić in dr. Šuperina. Konferenca je trajala štiri

dobrohotna kritika inteligenta in tu ne pomaga niti discipliniranost inteligenta.

V našem narodu in zato tudi v njegovi politiki je še vse polno nezdravega bahaštva. In to bahaštvo je prepodilo iz javnega življenja že celo mero inteligentov — in ne najslabših. Je pa popolnoma izključeno, da bi vodili Slovenci dobro politiko, če ne bo v njej sodeloval evet naše inteligence, pa čeprav nima pljuč za javen shod. Zato kličemo vsem strankam: Več upoštevanja inteligence, več respekta pred umstvenimi argumenti, ali pa bo naša politika in s tem vse naše življenje, še dalje nazadovalo!

ure. Delegati so se sestali, da sklepajo o onem delu pogajanj, o katerem so včeraj razpravljali. Marko Gjuričić je takoj nato odšel k Pašiću in mu poročal o poteku pogajanj. Zanimivo je, da so krogi, ki stojijo zelo blizu obema strankama, pričakovali, da bodo pri pogajanjih razpravljali tudi o vprašanju samostojnih demokratov. O tej zadevi pa na sestanku delegatov sploh ni bilo govora.

Situacija je krenila naprej po normalni poti. Pogajanja bodo kmalu končana. Samo še danes in event. jutri se bosta sestali obe delegaciji, da se sporazumeta o tekstu sporazuma, ki bo podpisan.

V parlamentarnih vrstah se je včeraj širila verzija, da Pašić ne namerava dati ostavke, ker da nima garancije, da bo zopet dobil mandat za sestavo nove vlade.

Pašičeva okolica odločno demantira te verzije in povdarja, da se je Pašić odločil, da sklene sporazum v jeseni. Situacija pa ga je prisilila, da je izjavil, da se ima to vprašanje rešiti takoj. Zato je določil delegate za pogajanja. To se smatra kot pozitiven dokaz, da hoče Pašić to vprašanje rešiti že sedaj, pred razhodom skupščine. Dobro informirani krogi doznajajo, da bo Pašić vzel tekst sporazuma in ga proučil, čim bodo delegati končali svoje delo.

Parlamentarni krogi smatrajo, da so vsi poskusi samostojnih demokratov ostali brezuspešni, in ne pripisujejo prav nobene važnosti včerajšnjemu posetu Pribečevića pri Pašiću. Zanimivo je, da je Marko Trifković izjavil novinarjem, da se pogajanja razvijajo ugodno in da je situacija dobra. Vprašanje nove vlade RR bo vsekakor rešeno še pred izglasovanjem dvanajstin. V slučaju, da to vprašanje ne bo rešeno do tega časa, HSS ne bo glasovala za dvanajstine, ker bi to značilo zaupanje sedanji vladi. Dvanajstine dovajajo vlado v zelo težak položaj, ker je 30 radikalnih poslancev nezadovoljnih z delom finančnega ministra Stojadinovića.

Politični krogi naglašajo, da kralj želi, da se sporazum sklene takoj. Pričakujejo, da bo sporazum gotov v najkrajšem času in da bo Pašić šele potem odšel na odmor.

Novi tiskovni zakon.

Beograd, 9. julija. Ožji odbor je nadaljeval razpravo o tiskovnem zakonu. Radi tega se je seja plenuma zakonodajnega odbora mogla pričeti šele ob 11. dopoldne. Na razne predloge je odgovoril minister Srškić, da se bo pri prepovedi listov postopalo po čl. 138. ustave, po katerem morejo oblastva prepovedati le posamezne številke kaknega lista, ne pa lista ustaviti. Nato je bilo sprejeto četrto, peto in šesto poglavje brez večjih sprememb. Prihodnja seja bo sklicana pisмено.

STALIŠČE OPOZICIONALNEGA BLOKA.

Beograd, 9. julija. Na današnjem sestanku šefov opozicionalnega bloka so razpravljali o situaciji v bloku samem. Blok še ni zavzel nobenega stališča napram HSS v novi RR vladi, marveč bo počakal definitivnega sklepa o sporazumu, in sestavo nove vlade. Šele nato bo blok na seji širšega izvrševalnega odbora storil važne sklepe. Povsem izgledda, da bo blok zavzel energično in ostro opozicijsko taktiko napram novi vladi, a tudi ne bo imel nobenih zvez s samostojnimi demokrati.

NAČRT INVALIDSKEGA ZAKONA GOTOV.

Beograd, 9. julija. Včeraj je bil definitivno redigiran tekst načrta invalidskega zakona. Skupščinski odbor za proučevanje tega zakona je dovršil svoje delo. Interministerijalna komisija je v ministrstvu soc. politike končala z redakcijo tega načrta in bo invalidski zakon predložen v rešitev po skrajšanem postopanju. Vse kaže, da bo ta načrt v skupščini sprejet šele v jeseni.

ZDRAVNIŠKI KONZILIJ PRI PAŠIČU

Beograd, 9. julija. V Pašićevi vili se je vršil včeraj zdravniški konzilij, ki je ugotovil pred Pašićevim odhodom njegovo zdravstveno stanje. Pri konziliju so bili navzoči: dr. Antić, dr. Verbitsky in dr. Nikolajević. Zdravniki so ugotovili, da je Pašičevo zdravje znatno boljše. Zlatenica ni zapustila nobenega sledu. Bolezen je znatno popustila. Pašičevo razpoloženje je dobro. Po nasvetu zdravnikov bo Pašić odpotoval za dalj časa v inozemstvo.

GRČIJA ŽELI SPORAZUM Z JUGO- SLAVIJO.

Beograd, 9. julija. Grško poslaništvo v Beogradu je izdalo komunikate, v katerem demantira vesti, da bo Grška v slučaju, da Jugoslavija ne popusti, sklenila sporazum z Italijo in Bolgarsko. Obenem demantira grško poslaništvo vesti, da Grčija ne želi sporazuma z Jugoslavijo.

VATIKAN PROTI ČEHOSLOVAŠKI VLADI.

Praga, 8. julija. Na povelje Vatikana je zapustil papežev nuncij mons. Marmaggi Prago. Klerikalni »Lidovy listy« pišejo: Ker je sprejel protektorat nad Husovimi slavnostmi sam predsednik republike dr. Masaryk, častno predsedstvo pa min. predsednik Švehla, je apostolska stolica naročila svojemu nunciju, da takoj zapusti Prago. V vsej češki javnosti je nastop Vatikana izzval silno ogorčenje. Kulturni boj je neizogiben in verjeten tudi izstop ljudske stranke iz vlade.

Pokrajinska skupščina slov. učiteljstva v Šoštanjju.*

Učiteljstvo je važen faktor v ustroju sedanjega človeške družbe. Se večjega pomena pa lahko postane v bodočnosti, če bode prav umevala svojo zvišeno nalogo ono samo in pa merodajni faktorji. Zakaj njemu je poverjena vzgoja mladine; in kakršna bo naša mladina, taka bode tudi bodočnost naše domovine, države.

Letos je imelo slov. učiteljstvo svoj skupni letni zbor v prijaznem Šoštanjju in sicer v soboto in v nedeljo, kjer je zborovalo slov. učiteljstvo že pred 19. leti. Kakšna razlika med tedaj in danes bodisi v organizaciji sami, bodisi v kraju zborovanja. Učiteljstvo je bilo takrat kljub razkosanosti na različne pokrajine organizirano v enotni organizaciji in vendar ni imelo skoro nikake moči. Danes pa tvori ravno slovensko učiteljstvo važen in inicitiativen del skupne učiteljske organizacije v celi državi. Takrat je bil Šoštanj v nemških in nemškutarških rokah, te dni pa so plapolale iz številnih privatnih in državnih poslopij trobojnice slov. učiteljstvu v pozdrav.

Potek dvodnevne zborovanja je bil v celoti prav lep in dostojen, tak, kakoršnega se menda niso nadejali ne prijatelji, ne znanstveniki našega učiteljstva. Vse zborovanje je imelo obilježje resnega in dokaj stvarnega dela in se je v tem prijetno razlikovalo od enakih zborovanj prejšnjih let.

Ze v soboto so se takoj po dohodu vlakov delegati in delegatice razdelili v razne odseke ter začeli pretresati številne predloge. To delo se je vršilo z malim opoldanskim odmorom do zborovanja delegacije, ki se je pričelo ob 16. uri in je trajalo neprestano do 21. ure. Kljub temu je delegacija izvršila komaj polovico vsega dela. Najbrže bi bila zborovala še pozno v noč, a je morala dvorano prepustiti »Sokolu« za nameravano prireditve. Zato pa je zjutraj že ob 8. uri nadaljevala svoje delo.

Debatna v delegacijskem zborovanju je bila živahna, mestoma celo ostra in burna, a v celoti vendar stvarna in dostojna. Značilno je, da so ostro debate povzročili največ ukrepi ene stranke, za katero je storilo učiteljstvo največ, ki pa je samo v zadnjem času storila marsikatero veliko pogreško tudi napram šoli in učiteljstvu (oddaja stalnih mest potom političnih organizacij, predstavljane učiteljstva, slučaj dr. Tume itd.). Te napake imajo vsaj eno dobro posledico, kakor je pokazalo ravno zborovanje v Šoštanjju. Učiteljstvo se vedno bolj otesa nezdravega političnega upliva, ki ne škoduje samo njemu kot stanu, ampak tudi šoli kot taki.

Po nekaj minutnem odmoru je prešlo delegacijsko zborovanje v glavno zborovanje. Medtem se je prostorna dvorana Sokolskega doma napolnila z zborovalci, ki so prihitali že v nedeljo zjutraj od vseh koncev in krajev tako, da je bilo vseh udeležnikov okoli 400.

Zbranim delegatom poda poverjenik Jelenc svoje suho poročilo o delovanju organizacije. To je bilo po njegovem mnenju zelo plodonosno in vseh ozirih. Poverjeničstvo ni opustilo nobenega koraka za telesni in duševni dobrobit učiteljstva. Tako je n. pr. ostro zahtevalo izplačilo razlik na plači, za kar se bo pa treba še hudo boriti, kot je izjavil takoj nato gospod poverjenik. Največ dela je dal poverjeničstvu načrt novega šolskega zakona. V ta namen izvoljena anketa je poslala izpreminjvalne predloge v Beograd, a kot se je pozneje slišalo, so bili ti predlogi prav malo upoštevani. Globlje se g. Jelenc ni spustil v razmotrivanje zakona, ki jemlje učiteljstvu zadnji trohico svobode. Mesto, da bi gosp. poverjenik presojal šolski zakon le po res demokratičnem merilu, je po svoji stari navadi prešel na mežnarje iz konkordatske dobe, kar čujemo iz njegovih govorov že celih 30 let.

Iz poročila strokovnega tajnika posnemamo, da je v organizaciji 32 okrajnih učiteljskih društev z 2038 člani. V zadnjem letu je prirastlo 197 članov. Omenja dogodke tekom leta, zlasti odstavitev predsednika državne organizacije UJU, gosp. Stankovića. Priznava mu velike zmožnosti in zasluge za

* Iz učiteljskih vrst smo prejeli dvojje poročilo o šoštanjski skupščini. Vsled pomankanja prostora in v svrhu enotnosti poročila smo obe poročili strnili v eno.

organizacijo — a bili so primorani glasovati za njegovo odstavitev, češ, da je izbral svoj položaj. Pozabil pa je povedati, kdo je bil takrat pastir z bičem, ki je pognal glavno vodstvo v boj proti Stankoviću.

Tajniško poročilo omenja vse mogoče organizacije, kjer se učiteljstvo udejstvuje in pravi tudi, da je UJU prosvetna organizacija, ki naj ima tudi namen »narod poučiti za zmiselno politično delovanje.« (!).

Prav nalanko se dotika tajniško poročilo šolske uprave in političnih sprememb, zlasti Koroškega režima. Ta je vpeljal pri kompetencah centralizem in začel rogoviliti s § 71. Po vladni spremembi je prišel zopet Pribičević »popravljati« napake prejšnjega režima. Upostavilo se je prejšnje stanje, za se je šlo vendarle predaleč. Organizacija se je postavila pred nekaterimi prepotentnimi faktorji.

Tudi novega šolskega zakona se spominja tajniško poročilo, vendar s preamajunim povdankom stanovskih pravic.

V debati nastopi učitelj Medvešek. Lepe besede brez duše ne segajo v srce. Vodstvo se ne zaveda dovolj dolžnosti, ki jih ima stanovska organizacija. Obsoja nekladnost med besedami in dejanji. Tekom nadaljnjih njegovih izvajanj pride do ostrih sporov in prerakanj. Ko omenja učitelj Medvešek nezasišlan logaški slučaj, ko se je učiteljskemu društvu prepovedalo predavanje dr. Tume in ko omenja, da je — pokret za to prepoved izšel iz učiteljskih vrst, je nastal tak hrup, da je moral prekiniti svoj govor.

Učitelj Moderndorfer pravi, da UJU ni bilo vedno stanovska organizacija. Obstojali so klubi, kjer so učitelji učitelje predstavljali Organizacija do sedaj ni bila zmožna vzgojiti svojih članov, da bi pojmovali, kaj je namen organizacije. Učitelj bodi samo učitelj v organizaciji. (Splošno odobranje.)

Po poročilu odsekov se je vnela debata »Učit. konvikt«. Toliko let se že zbira za to prepovedno ustanovo, a je ni mogoče realizirati. Po različnih nasvetih in predlogih se je sklenilo, da naj članstvo odloči, če so mogoče še kake žrtve organizirancev v do-segajočega namena. Razveseljiv napredek kaže »Učiteljska Samopomoč«. Za »Socijalno ustanovo učit. Slovenije«, katere načrt je podal učitelj Skulj že pred 2 letoma in se je zanjo izrekla večina okr. učit. društev, se vodstvo organizacije ne ogreva, češ, da je to izven organizacije stoječa zadeva.

Nato je pozdravil poverjenik razne zastopnike političnih in krajevnih oblasti, kakor tudi zastopnika glavnega odbora zaslužnega g. Mihajla Stanojevića. Med zastopniki je bil tudi šoštanjski g. sodnik in pa predsednik obrtnega društva. Vršili so se na to oficijelni pozdravi raznih zastopnikov, ki so povdarjali velik pomen učiteljstva za bodočnost. Med njimi bi bilo posebno podčrtati prav lepe nagovore Mihajla Stanojevića, zastopnika politične oblasti in pa posebno še staroste šoštanjskega Sokola g. Kurnika.

Po teh formalnostih, ki so trajale dokaj dolgo, se je poslala udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, pozdrav ministru prosvete Svetozarju Pribičeviću (!) ter so se prečitali došli številni brzojavni pozdravi.

Na to je v imenu učiteljstva čestital upok. ravnatelj g. Gnuš poverjeniku g. Luku Jelencu k njegovi 30-letnici, odkar stoji na čelu organizacije ter mu izročil neko darilo.

Tako je odbila ura 12., ko bi se že moralo končati glavno zborovanje, a se je še le komaj pričelo. Radi kosila se je pretrgato ter nadaljevalo popoldne ob 14.

Popoldne je imel daljši referat Mihajlo Stanojević o najnovejših pojavih na pedagoškem polju, o delovnem principu in delovni šoli. Njegov referat je bil zanimiv in temeljit. Saj je predavatelj priznan pedagoški pisatelj in dolgoletni urednik pedagoške revije »Učitelj«. Za njim je referiral o temi »Sedanja doba in učiteljstvo« g. naduč. Uren. V glavnih obrisih je podal sliko učiteljstva v preteklosti ter prešel na sedanjí položaj, iskajoč logične vzroke, zakaj je tako in ne drugače. Obenem je podal glavne smernice za delo v doseg boljše bodočnosti.

Njegova izvajanja je učiteljstvo večkrat pretrgalo z glasnim odobranjem.

Proti 17. uri je predsednik z zahvalo vsem onim, ki so pripomogli do lepo uspelega zborovanja, zaključil to stanovsko manifestacijo.

Referat dr. Perića.

Bivši justični minister, dr. Ninko Perić, ki je znan po svoji poštenosti, je podal v radikalnem klubu referat o aferi dr. Lukinića. V tem referatu konstatira:

1. Knez Thurn Taxis je nemški državlján, česar nihče ne taji.

2. Ker je nemški državlján, pripada njegovim imetjem v naši državi po mirovni do-ložitih našemu reparacijskemu fondu.

3. Imetje kneza obstoji iz 30.000 hektarjev zemlje, večinoma gozda.

4. Da pride do tega posestva, je poskusil knez več stvari. Tako je sklenil z neko švicarsko tvrdko fingirano kupno pogodbo leta 1921., kakor da bi bila ta pogodba sklenjena že pred zaključkom vojne.

5. Ko se je to ponesrečilo, je začel dokazovati, da je tudi avstrijski državlján, ker nima naša država pravice do imetja avstrijskih državljanov. Zahteval je zato, da se mu na podlagi avstrijskega državljanstva vrne imetje in je bila v ta namen ustanovljena v Beogradu posebna delniška družba.

6. Čisto vseeno je, če je knez Thurn Taxis tudi avstrijski državlján, ker je angleška vlada konfiscirala tudi imetje angleških držav-ljanov, če so bili obenem nemški držav-

ljani. V tem zmislu se je izjavil tudi pred-sednik naše reparacijske komisije Bošković.

7. Kljub temu je dr. Lukinić odstopil od sekvestra za ceno 25 milijonov dinarjev, ki jih ima knez plačati naši državi.

8. Čeprav je brez pomena, če je bil knez tudi avstrijski državlján, vendar ni z nobeno stvarjo dokazano, da je bil avstrijski državlján do zaključka mirovne pogodbe.

9. Trditve dr. Lukinića, da je bil knez Thurn Taxis glasom domovinske občine Maxolan pred 8. novembrom je neresnično, ker se v tej domovnici ne trdi, od kdaj je bil knez avstrijski državlján, domovnica sama pa je bila izdana šele leta 1924.

10. Dr. Perić nato obširno dokazuje, da tudi ne drži potrdilo dunajske policije in profesorja Kjelšana, ker ni po nobenem zakonu bilo zvezano članstvo gosposke zbornice z avstrijskim državljanstvom.

11. Dr. Lukinić omenja neki akt zunanjega ministrstva, zamolčuje pa, da mu je bilo ravno v tem aktu svetovano, da se obrne na informacijski institut mednarodnega prava v Haagu, česar dr. Lukinić ni storil.

12. Odločitev likvidacijske komisije ni ob-vezna za ministra pravde in je zato toza-

devno sklicevanje dr. Lukinića brezpred-metno.

13. Sklep likvidacijske komisije je bil storjen s tremi glasovi proti dvema, toda nato so bili trikrat menjani ministri pravde in vsi so odklonili mišljenje komisije.

14. Če je pravilna trditve dr. Lukinića, da je bil knez Thurn Taxis avstrijski državlján, zakaj je plačal potem naši državi 25 milijonov dinarjev? Zakaj se ni o tem pogajalo? Zakaj se je delalo brez ministrskega sveta in po zakonu za to pristojnega državnega sveta?

15. Čudna je trditve dr. Lukinića, da bi v slučaju likvidacije pripadlo naši državi samo 5 milijonov. Nasprotno bi pripadlo državi vse imetje in je razlika zelo velika.

16. Trditve dr. Lukinića glede fideikomisa ne drže. Fideikomis ni niti zakonito postavljen, niti zabeležen v sodne knjige.

17. Dr. Lukinić trdi, da je pravica naše države na imetje nemških državljanov sporna. Ali je v redu, da je minister pravde v sredi procesa, ki ga vodi naša država v neki drugi taki stvari, nastopi v obrambo nemške teze? Na tej podlagi dr. Lukinić ni dvignil sekvestra, na tej podlagi gradi samo svojo obrambo. Bolje bi bilo, da tega ne bi storil, ker tako bo škoda samo večja.

Dr. Perić konča svoj referat z ugotovitvijo, da je kot bivši minister pravde pravdočasno opozoril dr. Lukinića, da ne dvigne sekvestra in tudi na to, da bo v slučaju, če pride stvar pred skupščino zagovarjal njemu nasprotno stališče. Toda dr. Lukinić se za ta opomin ni zmenil.

Referat dr. Perića je naredil v radikalnem klubu tako globok utis, da ni niti en radikalni poslanec nastopil v obrambo dr. Lukinića, temveč je bilo soglasno sklenjeno, da ima vsak poslanec pri glasovanju proste roke. Če se upošteva, da koalicija med radikali in samostojnimi demokrati še vedno obstoji, potem je s tem povedano dosti.

Politične vesti.

— Pavle Radić o nalogah seljačke politike. Na seji poslanskega kluba je izjavil Pavle Radić kot odgovor na očitke zajedničarjev sledeče: Politika seljačke stranke mora računati z vsemi odločilnimi faktorji v državi. Politika seljačke stranke, če hoče biti uspešna, mora biti peljana v tej smeri. Niti enega od odločujočih faktorjev se ne more in ne sme ne upoštevati, niti kralja, niti vojske in niti političnih faktorjev, ki danes v državi obstoje. Realna politika mora z vsemi računati. Ta nazor seljačke stranke se popolnoma krije s programom bloka g. Ljube Davidovića in zato se čudim Hrvatski Zajednici in ne razumem, kaj da ona hoče. — Dr. Lorković je nato odgovoril, da Hrvatska Zajednica ne odobrava one izjave Pavla Radića, s katero je priznal vidovdankso ustavo.

— Afera Thurn-Taxis in samostojni demokrati. Dočim so se radikali desinteresirali za to stvar, oziroma nastopili — kakor kaže referat dr. Perića — naravnost proti, se samostojno-demokratsko časopisje silno zavzema za dr. Lukinića. Posebno vneto je v tej obrambi naše »Jutro«, kar bodi povdarjeno! Naše »Jutro« se je celo povzpelo do trditve, da je dr. Lukinić z dvigljenjem sekvestra nad veleposestvom Thurn-Taxisa prihranil naši državi 20 milijonov dinarjev. Tudi ta trditve »Jutra« naj ne bo pozabljena, ker ne bo dolgo, ko bo vsa afera razčiščena in potem bo javnost spoznala, kakšne trditve so v mladinskih listih mogoče. Teda pa bo morda tudi še kakšna druga stvar jasna in morda tudi gorečnost »Jutra«.

— Sestanek Pavla Radića z Davidovičem. V torek sta se sestala Pavle Radić in Davidović. Temu sestanku pripisujejo politični krogi velik pomen, ker je imelo na njem Pavle Radić obvestiti Davidovića o poteku in uspehu pogajanj med radikali in radičevci. Sestanek je trajal nad eno uro. Kakor doznava vaš dopisnik, ni dobil Davidović na tem sestanku nobenega točnega poročila. Pavle Radić je govoril samo o razpoloženju hrvatskega naroda za sporazum in za konstruktivno delo. Pravi, da se je v tem smislu od strani radikalov pokazala dobra volja in da se je na teh sestankih govorilo dose-daj o možnosti sporazuma ter o vseh dose-njih, ki se tičejo sporazuma. V demokrati-skih krogih trdijo, da je na tem sestanku prišlo do incidenta in da je Davidović zahteval od P. Radića, naj se točno in precizno iz-javi, če bo ostal v bloku, ali pa bo delal na svojo roko. Tudi je zahteval Davidović po-jasniti, če je ostal P. Radić pri pogajanjih zvest programu narodnega bloka.

— Ferman g. Pribičevića. Vedno bolj po-gosto objavlja Pribičevićeva »Reč« sledeči ferman: »Mojim prijateljem! Pozivam pri-jatelje, da se požurijo s pošiljanjem prispev-kov za osiguranje našega tiska. Opazil sem, da jih je veliko, ki še niso izvršili svoje dolž-nosti. Pričakujem, da bo vsak od mojih pri-jateljev doprinesel svojo žrtev, pa magari da bi bila težka.« — V vsem je bilo s prispevki ministrov nabranih 340.000 Din, kar niti zda-leka ne zadostuje, da bi se kril samo tekoči deficit samostojno-demokratskih listov. Na obzorju pa so še hujši časi, ko bo SDS za-man hrepenela po časih, ko je bila deležna vladne milosti. Ni čuda, če so fermani g. Pri-bičevića vedno bolj pogosti.

— Dogodek iz skupščine v ilustracijo »Slo-venčevega« ponosa. Ker je bila skupščina pri razpravi Lukinićeve afere skoraj prazna, je vzkljnil dr. Korošec z ozirom na medlike poslance Živojnoviča, da sabotira opozicijska delo skupščine: Pa kje so tvoji radikalni ministri? Oni sabotirajo delo, samo dr. Zer-jav je tu. — »E, oni imajo važnejši posel! Delajo sporazum,« odvrne Živojnovič. — »Pa zakaj ne delate sporazuma z nami?« — »Pa dr. Korošec. — »Pa vi nočete,« odgovori Ži-vojnović. — »Hočemo,« je odgovor dr. Ko-rošca.

— Sporazum za razbijanje hrvatske fron-te. Tako imenuje »Hrvat«, glasilo Hrvatske Zajednice, sporazum, ki ga hoče skleniti Pa-

šić z radičevci. Da je temu tako, dokazuje »Hrvat« iz Pribičevićeve izjave in pisanja »Obzora«. V svoji izjavi podčrtuje namreč Pribičević nasprotje med HSS in Hrvatsko Zajednico, v kateri da so ideologi hrvatskega vprašanja. »Obzore« pa Zajednico naravnost poziva, da gre v opozicijo. Misel »Obzora«, da bi morali zajedničarji odložiti mandate, če se ne strinjajo z radičevci, »Hrvat« odkla-nja, ker ni mogoče dognati, kateri mandati pripadajo HSS in kateri Zajednici. Iz vse pisave »Hrvata« se vidi, da je Hrvatska Za-jednica v težkem položaju. Sporazum ji ne diši, z radičevci se pa ne upa spreiti in zato se tolaži z neuspehom pogajanj prav tako, ko samostojni demokrati. Iz tega vidika je tudi razumeti strah Zajednice, da bi spora-zum razbil hrvatsko fronto.

— Kako poroča in »plonka« »Slovenski Narod«. Da potolaži svoje bralce, ki že obu-pujejo, ker se majoje tla samostojno-demo-kratski stranki, je »Slovenski Narod« iz »Bal-kanac« prevedel pogoje, ki da so jih stavili radikali radičevcem. Vir je seveda »Sloven-ski Narod« zamolčan in mesto vira dostavil, da je za pogoje »izvedel iz dobro informira-nih krogov«. Pri tem plonkanju pa je »Slo-venski Narod« najvažnejšo stvar zamolčal, da se namreč samostojni demokrati silno pote-gujejo za vstop v radikalno stranko. Balkan namreč piše v 4. točki radikalnih pogojev dobesedno sledeče: »Satisfakcija g. Svetozar-ju Pribičeviću in njegovi grupi na ta način, da oni — samostojni demokrati — morejo vsto-piti v radikalni klub kot enakovredni člani.« To je »Slovenski Narod« izpustil, ker sicer ljubi radikalno pomoč, a ga je zankrat še sram priznati, da bi se rad rešil s skokom v radikalno stranko!

— Proglas krščanskega maršala Fenga. — Maršal Feng je izdal na krščanski svet pro-glas, v katerem zahteva pravico za Kilajsko. V tem proglasu Feng silno napada krščanske misijonarje in pravi, da so vršili na Kitaj-skem samo imperialistično in trgovinsko propagando za zapadne sile. Maršal Feng napoveduje zato propast krščanstva na Ki-tajskem.

— Mareski boji. Abdelkrimu se je posre-čilo, da je s pomočjo od Francije odpadlih plemen prodrl na več mestih francosko fron-to. Francoska vojska je nato odgovorila s proti ofenzivo, ki je imela popolen uspeh. Za vrhovnega komandanta francoskih čet v Maroku je imenovan general Nouleus.

Množestveni morilec Angerstein pred sodiščem.

V Limburgu na Nemškem se je pričel te dni proces proti množestvenemu morilecu Angersteinu, ki ima na vesti 13 deliktov, nam-reč 8 umorov, 2 poneverjenji, 1 poltorjenje li-stin, 1 krivo pričevanje in 1 požig. Glavno, za kar gre so umori. Umoril je svojo ženo, svojo taščo, svojo svakinjo, svojo služkinjo Mino Stoll in svoje uslužbenke: vrtnarja Geista, pisarniškega nastavljenca Dittardta, vavjenca Kiela in knjigovodjo Dara. Angerstein priznava vse umore. Zagovarja se prav naivno: Ženo je umoril zato, pravi, ker sta sklenila, da izvršita skupen samomor. Hotel jo je ustreliti. Ker pa se je kljub dogovoru branila ter mu izvila revolver, jo je zaklal z lovskim nožem. Drugič pravi zopet, da jo je umoril zato, ker je bila bolna in ni mogel dalj časa gledati njenega trpljenja. Pri opi-sovanju tega umora se Angerstein hudo raz-buri in pretaka solze. Obravnava še ni kon-čana. Trdi, da se je podal, potem, ko je umoril svojo ženo, v stransko sobo z namenom, da se ustrelji. Imel je dva revolverja, toda nobeden se ni hotel sprožiti. Sodno ugotov-ljeno pa je, da se je našel v njegovem sta-novanju samo en samokres in da niti ta ni bil nabasan. Angerstein trdi dalje, da je šel nato v klet, kjer si je hotel odsekati roko.

V istem trenutku pa je slišal v sobi kri-čati svojo taščo. Zato je tekel gori ter jo ubil s sekiro. Na vprašanje, zakaj jo je prav za prav umoril, pravi najprej, da se je hu-doval nanjo radi raznih malenkosti, poseb-no, ker je prisrnodila večkrat močnik in riž.

Ko je umoril taščo, je zagledal naenkrat pred seboj služkinjo, zato je navail tudi na to. Zbežala je, toda dohitel jo je in udaril jo je s sekiro po glavi, da se je zgrudila. Nato se je vrnil še enkrat v sobo ter dal še mrtvi ženi in tašči par udarcev s sekiro. Pravi, da je udaril svojo ženo zato še enkrat, ker se je bal, da se utegne zopet oživetiti.

Kmalu nato je prišel vrtnar v hišo. Ker se je Angerstein bal, da je videl vrtnar trupla umorjenih je pobil tudi njega. Med tem, ko je imel opravka še z vrtnarjem je stopil v stanovanje pisarniški nastavljenec Ditthardt, ki se je silno prestrašil sprčo prizora, ki se mu je nudil ter je mislil pobegniti, toda bilo je prepozno. Angerstein ga je dohitel ter ga pobil s sekiro. Ista usoda je zadela vavjenca Kiela. Dejstvo, da so bili ugotovljeni na Kielovem truplu tudi ubodljaji, pojasnji An-gerstein s tem, da mu je običajna v Kielovi glavi sekira, zato je šel po lovski nož ter je obdelaval glavlo toliko časa, da je spravil sekiro zopet iz nje.

Pozneje se je vrnila njegova 16-letna sva-kinja z nekega izleta. Planil je po stopnicah za njo ter jo pobil kakor prejšnje. Vse te ljudi, razven žene in tašče je usmrtil zato, ker se je bal, da so videli trupla drugih žr-tev. Iz istega vzroka je pobil knjigovodjo Darra.

Obravnava se nadaljuje.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Tivoli: »Zelezna pot.« Predstave: pol 5., pol 8. in 9.

Kino Ideal: »Ulica strasti.« Predstave: 4., pol 6., pol 8. in 9.

Kino Dvor: »Ilona.« Predstave: 4., pol 6., pol 8. in 9.

Dnevne vesti.

INSERATI DRŽAVNIH PODJETIJ IN URADOV.

Vsaka številka »Samoprave«, glavnega glasila radikalov, ima vedno pol strani inseratov državnih podjetij in uradov. In drugi režimski listi so enako dobro založeni z državnimi inserati, kakor vemo tudi v Sloveniji. Veliki inserati državnega rudnika v Ljubliji se niso pozabljani.

Naše mnenje je, da so vsi ti državni inserati čisto nepotrební stroški. Vse dobave in vsi natečajni morajo itak biti razpisani v uradnih listih in mislimo, da to za interese naše popolnoma zadostuje. Državni inserati so zato čisto navadno zapravljanje državnega imetja in bi jih finančni minister, ki je tako divno lepo apeliral na štedljivost finančnega odbora, moral že davno ukiniti.

Te državne inserate pa je treba odpraviti tudi zato, ker pomenijo dejansko nič drugega ko korupcijo. Če se že dajo ti državni inserati enemu listu, potem se morajo dati vsem, ker drugače je pristranost in s tem krivica nezogodna. Da bi se dali vsem, pa iz finančnih razlogov izključeno. Zato naj bo državna uprava korektna in štedljiva in naj pospravi z državnimi inserati!

Tudi naši ljubljanski gerenti naj se po tem pravilu ravnaajo! Mislimo, da je čisto nepotrebno, da se inserirajo po listih razna dela, ki jih mesto oddaja. Interesenti so to večinoma že prej izvedli, predno je bil inserat objavljen. Čisto nedopustno pa je, da delajo mestni gerenti pri oddaji inseratov različno med listi. Absolutno ne moremo biti tako malenkostni, da bi molčali, če iz političnih vzrokov tudi mestni gerenti nastopajo proti našemu listu. V tem vidimo neoprostljivo pristranost, ki je kot neodvisen list ne moremo trpeti.

Zato naj poleg državnih izvinejo tudi mestni inserati iz političnih listov in naj se ta denar porabi raje v kulturne svrhe, za naše revije in naša kulturna društva, proti katerim se s strani države in tudi mesta, postopa naravnost po mačehovsko.

— **Odlíkovanja.** Odlíkovaní so bili: magistratni nadsvetnik v p. Evgen Lah v Ljubljani in trgovec Ferdinand Polak v Kranju z redom sv. Save 4. razreda; gostilničar in posestnik v Ljubljani Fran Kavčič z redom sv. Save 5. razreda; tajnik gostilničarske zadruge v Ljubljani Anton Pintar; okoliški nadzornik policijske straže v pok. Nikola Večer in Ljubljani, tajnik srezkega odbora Jurij Aichkitz v Mariboru, častni načelnik prostovoljnega gasilnega društva v Hrastniku Alojzij Podmenik — vsi z zlato medaljo za državljanske zasluge; posestnik iz Rodice Andrej Rode in posestnik Josip Janežič iz Domžal pa s srebrno medaljo za državljanske zasluge.

— **Promocija.** Na zagrebški univerzi sta promovirana za magistra farmacije g. Metod Rauch iz Adlešičev v Beli Krajini in gđc. Marija Koprivec iz Zagorja ob Savi.

— **Kongres jugoslovenskih igralcev.** Letošnji kongres Udruženja jugoslovenskih gledaliških igralcev se bo vršil od 10. do 12. avgusta v Beogradu.

— **Kongres jugoslovenskih železničarjev.** V soboto in nedeljo se je vršil v Zagrebu kongres Udruženja jugoslovenskih železničarjev, ki se ga je udeležilo okrog 200 delegatov pokrajinskih odborov in okoli 3000 članov. Na kongresu sta bili sprejeti dve resoluciji, tičeji se cele vrste stanovanjskih vprašanj.

— **Projektirane nove železniške proge.** Kakor poročajo iz Bosne, je odšla te dni v področje reke Drine komisija, da prouči možnosti zgradbe normalnotirne proge na tem terenu. — Pri sarajevski železniški direkciji je izgotovljen projekt za progo Banjaluka—Doboj—Bosanski Brod. Proga bi bila dolga približno 32 kilometrov.

— **Kovan denar.** Kakor se poroča iz finančnega ministrstva, bo gotov kovan denar po pol, 1 in 2 dinarja, ki ga je naročilo finančno ministrstvo v Franciji in Belgiji, do konca avgusta, drobiž od pol in četrt dinara pride v promet koncem tega meseca.

— **Nove poštne znamke.** Licitacija, ki jo je razpisalo ministrstvo pošte in telegrafa v svrhu dobave poštinih znamk ni imela uspeha. Zato je ministrstvo odločilo, da se bodo tiskale znamke v bodoče v državni markarnici v Beogradu. V to svrhu je naročilo ministrstvo potrebne stroje, tako, da bo tiskana prva partija znamk še tekom letošnjega leta.

— **Napredovanje v gozdarski službi.** V 2. skupino III. kategorije so pomaknjeni naslednji gozdarski uradniki: Valentin Tomšek pri šumski upravi na Bledu, Matko Rupnik pri šumski upravi v Bohinjski Bistrici, Jakob Jesenko pri šumski upravi v Kranjski gori, Vinko Meršol pri šumski upravi v Bohinjski Bistrici in Alfred Busbach pri srezkem šumarskem referentu v Ljubljani.

— **Priseljevanje v Ameriko.** V drugem tednu julija pričakujejo v Ameriki več velikih parnikov, ki prinesejo nove priseljenike, ki jim je dovoljen vstop na ameriška tla s 1. julijem. Po zatrdilih agentov odpade večina na Angleže, katerih pričakujejo 120.000. Iz Nemčije je priglasih okrog 30.000 oseb, dočim je število priseljenecv iz ostale Evrope, zlasti iz Italije in balkanskih držav silno reducirano. Na Italijo in balkanske države odpade kvota 20.000 oseb. To pot se vporabijo prvi novi predpisi, glasom katerih pasazirjem v kabinah tudi na novih specialnih izseljenjskih ladjah ni treba pasirati Ellis Islanda. Komaj 30% priseljenecv bo moralo to pot pasirati priseljenjsko postajo.

— **V avtomobilu preko Afrike.** Te dni sta prispela v Kapstadt francoski stotnik Delingette in njegova soproga, ki sta prva prevozila Afriko od Alžirja do Kapstadta. Tisočglava množica ju je viharno pozdravljala. Delingette je izjavil, da vožnja z avtomobilom preko Afrike dandanes ni več mogoča samo s športnega stališča, temveč tudi iz

prometnotehničnega. Med vožnjo preko kontinenta mu ni bilo treba premenjati pnevmatike niti enkrat.

— **Silen orkan v Baranji in Slavoniji.** Začetkom tega tedna je divjal, kakor smo poročali, v Baranji in Slavoniji silen orkan, ki je napravil mnogo škode zlasti v okolici Belega Manastira. Padala je toča, debela kakor oreh. Čez deset minut, ko je orkan prenehal, se je pokazala strahovita slika. Porušenih je bilo mnogo zgradb. Vihar je porušil na mlekarni posestva Belje 40 metrov visok dimnik. Veliko škode so trpele ekonomije državnega posestva Belje. Na ekonomiji Širine ni niti sledu o krasnem parku. Na neki baraki, na isti ekonomiji je vihar odnesel celo prvo nadstropje, kjer je bilo zaposlenih okoli 50 delavcev. Vsi delavci so popadali z barak in jih je bilo več težko ranjenih, da so jih morali prepeljati v bolnico. Na ozkotirni progi državnega posestva je vrgel vihar osem vagonov s tira. V Osijeku je vihar podrll dimnik pri žagi. Posebno je divjal ciklon v Zmajevcu, Petardi in Kneževih Vinogradih. V okolici Dolnjega Miholajca je nevihta uničila 60% cele letine, na drugih mestih celo 80 do 100%. Osješki veliki župan je povodom silne katastrofe zaprosil od vlade nujno pomoč.

— **Interesanten preobrat v aferi Ronay.** Opetovano smo poročali o pustolovki Ronay, ki ima na vesti milijonske goljufije. V nedeljo je nastal v aferi interesanten preobrat. Policijska se je trudila v zadnjem času posebno s poizvedbami o predžvljenju zakoncev Ronay. Znano ji je bilo, da je živel v Budimpešti razkošno življenje, kakor tudi, da so bile opetovano pri njem v gostih osebe iz odličnih krogov, pravtako znano ji je bilo, da je bil Ronay svoječasno krojač ter se je bavil pri tem z denarnimi transakcijami. Samo tega policija ni vedela, kaj je bil Ronay popreje. Sedaj pa je ugotovila, da se je pisal Ronay preje Ferdinand Rosenbaum. Pod tem imenom pa ga je bilo mogoče najti na »rhnih listah« vseh evropskih varnostnih oblasti. Ferdinand Rosenbaum je bil namreč dolgo vrsto let eden najbolj nevarnih žeparjev, ki ima za seboj že lepo število let ječe. Med drugim je izvršil veliko žepno tatvino v družbi z nekim kompicem. Posrečilo se mu je s plenom pobegniti, dočim je bil njegov kompic prijet in obsojen. Ko je policija vse to ugotovila, je povabila starega lopova na zaslišanje, zakaj domneva se, da je pravi krivec v zadevi milijonskih goljufij on ter da je poslal mesto sebe v ogenj svojo ženo, ker je menil, da nje ne bodo ovadili. Pri zaslišanju možakar odločno taji, da bi bil identičen s Ferdinandom Rosenbaumom, pa čeprav se ujemajo vsi uradni podatki ter so konfrontirali njegovega preje omenjenega komplica z njim, ki mu je povedal v obraz, da je njegov kolega Rosenbaum. Policijska je odstopila akte državnemu pravdnistvu ter predlagala, da se izda tudi zoper Ferdinanda Ronaya zaporno povelje.

— **Osemindvajset vojakov obsojenih radi dezertacije.** Te dni so vršile pred vojaškim sodiščem v Sarajevu izključno obravnave zoper dezertaterje. Obsojenih je bilo 28 fantov in sicer na ječo od 1 do 6 mesecev. Sodbe so izpadle zato tako mile, ker so se vsi ti dečki javili sami, še predno so bili priglasi za begunce ter imajo vsi dobro konduito.

— **Velik požar v Kolumbiji.** V mestu Manizales v Kolumbiji je izbruhnil te dni požar, ki se je razširil z bliskovito nagloto. Pogorelo je mnogo bank, hotelov in trgovskih hiš. V vladnih poslopih so pogoreli vsi arhivi. Ves trgovski okraj je vpepeljen. Škoda se čeni na 20 milijonov dolarjev. Večina prebivalstva je mogla rešiti samo golo življenje. Človeških žrtev je kljub vsemu malo. Vlada je proglasila obsedno stanje ter poslala vojaštvo, da prepreči pljenje. Organizirana je velikopotezna pomožna akcija.

— **Roparski napad z aeroplanom.** Amerika, ki nam prednjači v vsem, je doživela svoj prvi roparski napad z aeroplanom. Dva bandita sta se spustila te dni v aeroplanu na malo mesto Linkolnville v Kansasu ter sta izropala banko. Roparja sta odnesla bogat plen, obstoječ po večini v zlatu, nakar sta vstopila zopet v letalo, medtem, ko sta držala ljudi v primerni distanci z revolverji v rokah ter odletela. Policijska ju je zasledovala takisto v letalu, toda zaman. Prišla je prepozno.

— **Polom banke zahteval dve človeški žrtvi.** V Erlavi na Madžarskem vzbuja te dni veliko senzacijo polom kreditne banke za komitat Heves, ki je prošla za poravnalo postopanje s pasivi petih milijard madžarskih kron. Ravnatelj, bivši stotnik Izidor Kroh je poneveril približno tri milijarde in pobegnul. Banka se je pečala v prvi vrsti z vinskimi kupčijami. Bila je ustanovljena pred 25 leti s kapitalom 200.000 kron. Predsednika banke odvetnika dr. Aleksandra Seteta je zadela srčna kap, ko je izvedel o polomu banke. Njegovega brata Gezo Paloczja je zadel mrtvoud. Tudi on je umrl. Oba brata so pokopali v nedeljo v skupnem grobu.

— **Blazen sofer.** Iz Bruslja poročajo: Pred par dnevi se je zgodila tu avtomobilska nesreča. Prevrnil se je tovorni avtomobil. Vseh 15 oseb, ki so se sedele v avtomobilu je poškodovanih, dve od njih zelo težko. Zdravnik rešilne postaje je konstatiral, da je sofer zblaznel. Domneva se, da je bil sofer blazen že v trenutku, ko se je pripetila nesreča ter da jo je ravno to povzročilo.

— **Vlom v tovarno ur.** V nedeljo je bil izvršen v tovarno ur Filip Kohn na Dunaju vlom. Poizvedovanja so ugotovila, da je razstrelil pri firmi nastavljeni pomožni delavec Jakob Müller težka železna vrata, ki vodijo v skladišče ter odnesel 25 kg srebra in veliko število srebrnih ur. Vlomilec je že v rokah pravice.

— **Smrtna nesreča na kolodvoru v Vöslauu.** V ponedeljek se je pripetila na vöslau-

skem kolodvoru smrtna nesreča. Veliko število potnikov je čakalo na lokalni dunajski vlak. Medtem se je pripeljal brzovlak. Ljudje, ki so mislili, da je prišel lokalni vlak, so silili naprej ter potisnili pri tem stavbnega mojstra Kaufmana z Dunaja tako blizu tira, da ga je sunil in prevrnil bal lokomotive. Kaufmann je obležal na mestu mrtve.

— **29 milijonov dolarjev pasivov.** Neki trgovec z žitom v Newyorku je napovedal v soboto konkurz. Pasiva znašajo 29 milijonov dolarjev.

— **Lastno mater umorila radi požirka žganja.** Svoječasno smo poročali o Ani Kováč, ki je usmrtila v pijanosti svojo mater. Preprij je nastal radi požirka žganja, ki ga je izpila mati mesto hčere. Tekom preprija je prišla mati hčer za lase, ta pa je pograbila kuhinjski nož ter dala materi sedem sunkov v prsa in ledja, da je obležala na mestu mrtva. Te dni se je vršila pred sodnim stolom v Osijeku v zadevi razprava in Ana Kováč je bila obsojena na 5 let ječe.

— **Zločin na 15 letni deklici.** V Sarajevu živi že nad leto dni neki M. K. v konkubinatnu z neko A. L., ki ima 15 letno sestro M. Mala M. je bila služkinja. Od časa do časa je prišla svojo sestro obiskat. Vse je bilo v redu, dokler ni končno A. L. obolela ter odšla v bolnico. Te dni je prišla njena sestra zopet na obisk, da poizve kako gre bolnici. M. K. je bil sam doma. Mala M. je opazila, da je možakar precej pijan in hotela je oditi, toda bilo je prepozno. M. K. jo je pograbil, ji zamašil z robcem usta ter jo posilil, kar se mu je posrečilo šele po hudi borbi. Izgubivši devišstvo, je zbežala deklica iz hiše. Da prihrani sebi in ljubimcu svoje sestre neprijetnosti in sramoto, je molčala. Kljub temu pa je začel intrigati zoper njo M. K. boječ se, da bo prej ali slej komu povedal. Da se je iznebi, je ovadil radi vlačugarstva, nakar jo je sarajevska policija izgnala. Ker si je bila deklica v svesti, da ni ničesar zagrešila, se je vrnila, toda kmalu jo je prišla policija in dobila je radi prepovedanega povratka 10 dni zapore. Medtem je vložil M. K. misleč, da se na ta način najbolje zagigura, zoper njo tožbo, češ, da ga obrekuje, da jo je defloriral. Ko je bila te dni radi tega zaslišana, so se ji vllle solze. Izjavila je, da doslej ni črhnila o tem nikomur besedice, nato pa je povedala svojo zgodbo. Uvedena je preiskava.

— **Roparski napad na Dunaju.** V nedeljo zvečer ob tričetrt na 8 je bil izvršen sredi Dunaja drzen roparski napad. Neznani storilec je sunil z vso silo ženo portirja Wera zoper nekemu mimovožečemu avtomobilu. Avtomobil je žensko podrll na tla, nakar ji je ropar iztrgal z bliskovito nagloto ročno torbico z vsebino 120 šillingov ter zbežal, predno se je ženska, ki sicer ni dobila nobenih poškodb, od strahu zavedla.

— **Samomor policijskega komisarja.** V Splitu je končal te dni na tragičen način življenje mestni policijski komisar Ivo Borozan. Imel je že dalje časa v grlu tuberkulozo. Ker je uvidel, da je bolezen neozdravljiva, je sklenil v svoji duševni depresiji, da izvrši samomor. Ob 4. zjutraj je skočil nenadoma s postelje ter se pričel razburjeno sprehajati po sobi. Nato je krenil na balkon. Njegovi soprog se je zdelo njegovo obnašanje sumljivo. Hitela je za njim. Stopila je na balkon ravno v trenutku, ko se je pripravljaj njen mož, da se vrže na ulico. Zgrabila ga je za srajco in razvila se je ljuta borba. Gospa je jokala in klicala na pomoč, toda vse ni nič pomagalo. Predno so prihiteli ljudje, ji je zmanjkalo moči ter se je onesvestila, policijski komisar pa se je vrgel z balkona v II. nadstropju na kameniti tlak ter obležal na mestu mrtve. Bil je prijazen in tih človek, ki je užival splošne simpatije.

— **Samomor 16 letnega fanta.** Te dni se je ustrelil na Dunaju 16 letni slaščičarski vajenec Ernest Saldovsky. Dečko je bil že dalj časa brez službe. Kljub svoji mladosti je živel razuzdano življenje ter se potepal vse noči po nočnih lokalih. Zato ni čuda, da niti v obrtno-nadaljevalni šoli ni uspeval. Sedaj je dobil njegov oče zopet poročilo o njegovih skrajno slabih učnih uspehih. Dasi mož ni velj španskega zelišča ali pa brezovke v roke, temveč je sina samo prav pošteno oštel, je fanta to tako razjezilo, da si je pogнал ponoči krogeljo v sence. Bil je na mestu mrtve.

— **Samomor radi bolezní ženc.** V Novem Sadu se je obesil te dni blaginjak bolniške blagajne Juraj Silaj. V smrt ga je gnalo dejstvo, da se je nahajala njegova soproga pred smrtnonevarno operacijo.

— **Samomor sarajevskega trgovca.** Te dni se je obesil v Sarajevu tamošnji ugledni trgovec Muhamed aga Nijemčević. Bil je oče 6 otrok ter je užival dober glas kot trgovec in pošten človek. Vzrok samomora ni znan, domneva pa se, da je mož izvršil samomor v hipni duševni zmedenosti, ker je bil hudo živčno bolan. Iskal je že leto dni zaman pomoči okrog vseh sarajevskih zdravnikov.

— **Dvoboj s smrtnim izidom.** V bližini Stolpa na Nemškem se je vršil te dni med bivšim poročnikom Pohlom in veleposestnikom von Somnitzem dvoboj na pištole. Pohl je dobil že pri prvi menjavi krogel strel v trebuh ter je kmalu nato umrl. Njegovo truplo je zaplenila policija.

— **Smrt v valovih Save.** V nedeljo popoldne je utonil v Savi pri Beogradu neki 18-letni krojaški pomočnik. Hotel je preplavati Savo, ker pa je bil slab plavalec je onemogel in izginil v valovih.

— **Nevaren sokrokak.** V nedeljo je popival v Mariboru neki mesarski pomočnik z 53 letno Marijo P., ženo pomožnega delavca. Okrog polnoči, ko sta bila obadva pijana kot čep, sta se sprla in stepala. Marija P. je podlegla. Mesarski pomočnik jo je tako namlital, da so jo morali odpeljati z rešilnim vozom v bolnišnico.

— **Trdovraten samomorilec.** Te dni je zanesla Sava pri Koledovčini na breg truplo z zvezanimi očmi. Oblasti so ugotovile, da gre za 60-letnega dninarja Stefana Vlaho-

viča, ki se je vrgel, kakor smo poročali, pred kakimi 14 dnevi radi neozdravljive bolezni in bede v somomorilnem namenu pod cestno železnico. Takrat so ga rešili in dali v bolnico. Ko so ga zopet odpustili, je podvzel, kakor vidimo, drugi samomorilni poskus. Z obvezo, ki jo je prinesel iz bolnice si je zavezal oči, skočil v Savo in utonil. zopet zvišal ali pa še bolj znižal.

— **Samomor v zaporu.** V zaporu okrajnega sodišča v Bački Topoli (Slavonija) so našli te dni obešenega kmeta Anteja Vojičina. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

— **Smrtna nesreča v Stožicah.** Predvečernjim se je pripetila v Stožicah pri Ljubljani smrtna nesreča. Gostilničar in posestnik Novak se je peljal na s senom naloženim vozu. Pri tem je izgubil ravnotežje ter padel z voza tako nesrečno, da je prišel med kolesa, ki so mu glavo tako poškodovale, da je obležal na mestu mrtve.

— **Rudniška nesreča.** V rudniku Concordia v Hindenburgu (Gor. Slezija) se je zrušil v dolžini par sto metrov rov. Dva delavca sta bila ubita, 1 težko poškodovan.

— **Jelen povzročil avtomobilsko nesrečo.** Iz Berlina poročajo: V bližini Mitterwalda se je zaletel v nedeljo jelen v avtomobil nekega zdravnika. Sofer je izgubil oblast nad vehiklom in avtomobil se je prevrnil v jarek. Sofer je obležal na mestu mrtve. Trije pasažirji, ki so jih našli šele čez dve uri, so težko poškodovani.

— **Čokoladna tovarna pogorela.** Iz Bazla poročajo: Te dni je pogorela čokoladna tovarna Rudim. Vsa zaloga je uničena. 19 strojev je tako poškodovanih, da niso več uporabni. Samo na zalogi in strojih znaša škoda preko 200.000 frankov.

Dopis.

Iz Trbevelj. V današnjih nemavadnih časih, ko se udaja velik del ljudi brezverstvu in materialističnemu svetovnemu naziranju, je opaziti proti temu tudi med priprostim ljudstvom reakcijo, ki se izraža v pozitivljanju notranjega življenja in globoki verski gorečnosti. Med našimi rudarji in rudarskimi ženami, ki so po večini verni ljudje, je nastalo v zadnjem času več družb, ki se zbirajo v privatnih stanovanjih, da opravljajo skupne molitve. Člani takih družb so najboljši in najpoštenjši ljudje. Od njih ne bo nobeden več preklinjal, prešestoval, popival ali hotel svojemu bližnjemu škodovati. Ta pojav bi moral vsakega, kateremu je naš rod pri srcu, veseliti. Mogoče je, da so nekateri opazili ta pojav le površno. Tako se je zgodilo, da so bili nekateri onih rudarjev in rudarskih ženi, ki so gojili skupne molitve, naznanjeni orožništvu in srezkemu poglavarstvu v Laškem in da jih je srezko poglavarstvo v Laškem kaznovalo radi njihovih molitev, češ, da so se ukvarjali s spiritalizmom. Naša antipoda v svetovnem naziranju »Jutro« in »Slovenec« sta na to oba zasmehljivo poročala o naših pobožnih rudarjih kot »spiritalisti«, katerim sta privoščila naložene kazni. Prav po našem narobečasu: Kdor krade, se pretepa itd. tega ne najde roka pravice; če pa pride nekaj poštenih in vernih ljudi skupaj, da bi skupno molili, jih orožništvo takoj najde, da se jih kaznuje in jih časpisje v javnosti osmeši. Srezko poglavarstvo v Laškem je na pritožbo kaznovanih rudarjev in rudarskih žen priskalo utanjejšee celo zadevo ter spoznalo, da se je napravila kaznovanim krivica ter je vse oprostilo vsake krivide in kazni. — Upamo, da se bo našim vernim rudarjem popravila tudi v javnosti po časopisu storjena krivica ter da bo vsaj »Slovenec« spoznal in priznal, da je bil o tej stvari napačno podučen.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA.

dne 8. julija 1925.

Vrednote: 7% investicijska posojilo iz leta 1921 den. 65; Loterijska 2½% državna renta za vojno škodo den. 235; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 265; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 800, bl. 810; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 105, bl. 134; Združene papirnice Veveče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 109; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180; 4½% zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20.

Blago: Deske, monte, 20 in 25 mm, konič., feo meja den. 55; trami, monte, feo meja bl. 330; oglje, Ia, vilano, feo meja, 2 vag. den. 92.50, bl. 92.50; hrastova drva, 30% cepanice, 70% okroglice, feo nakladalna postaja den. 17; pšenica Hardwinter II., feo Postojna trans. bl. 405; korusa, slavonska, par. Skofja Loka, 1 vag. den. 215, bl. 220; krompir, novi, feo štajerska postaja bl. 110.

BORZE.

Curih. 8. julija. Borza: Beograd 9, Pariz 24.10, London 25.05, Newyork 515.50, Milan 19.15, Praga 15.25, Dunaj 0.00725.

Zagreb. dne 8. julija. Devize: Curih 11.08—11.18, Pariz 276—281, Praga 168.95—171.35, Newyork 56.79—57.59, London 277.40—280.40, Trst 211.58—214.58, Dunaj 0.08005—0.08125.

× **Dobave:** Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 25. julija t. l. pri Središnjem uradu za osiguranje radnika v Zagrebu glede oddaje gradbenih del za novo zgradbo v Zagrebu v Mihanovičevi ulici. Dne 1. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave žebeljev, žice in vijakov. — Dne 3. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave

blaga za zastore, zastavice, usnja, špoge itd.; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pleskarskega materiala. Dne 5. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede gobave kompozicije. — Predmetni oglasi so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

To in ono.

KAKO SE JE SEZNANIL STRASNOV Z NADPOROČNIKOM ESZTERHAZYJEM.

Strasnov pripoveduje: Nekoč sem bil na Dunaju. V Rotenturmerci je bila kavarna... V prvem nadstropju sem najraje sedel, ker je bila tam ciganska godba do rauega jutra. Takrat me je ljubila deklica, ki ji je bilo ime Mici ter je bila kasirka pri Rouacherju. Neke noči sva sedela v tej kavarni. Tistega dne je bil ravno dvorni ples. Ob 3. zjutraj so prišli trije gospodje vsak s svojo damo. Rdeča Mici me je včipnila v roko: »Ah, ogrski oficir! Bil je prav čeden, mlad fant, ki mu je pristojala huzarska atila naravnost bajno. Za njim je prišel dragonski nadporočnik, tretji je bil mlad gospod v fraku. Da dame niso prišle z dvornega plesa, je kazalo njihovo vedenje, zlasti pa dejstvo, da so zaklicale moji prijateljici: »Servus Mici!«

Bil sem v civilu, imel sem denar in prav nobenega drugega poželenja, kakor da se prijetno zabavam. Omnjeni trije gospodje, so sedli k moji mizi ter naročili »šampuse«. Cigan mi je zaigral čardaš.

»Halo Bela«, sem dejal primasu, »gospod nadporočnik bi se rad zabaval. Zaigraj mi pesem.«

Cigan je storil, kakor sem mu ukazal. Sklonil se je k nadporočniku ušesu ter mu zaigral ogrsko pesem. Nadporočnik je pahnil ubogega cigana od sebe, rekoč: »Mir! Ako hočem imeti pesem, si poiščem sam cigana.«

To me je silno razjezilo. »Lacizi«, sem dejal ciganu, »reči gospodu nadporočniku, ako noče, da mu igraš, naj ne tolče takta h godbi s svojimi ostrogami.«

Cigan je oficirju to sporočil. Oficir je postal rdeč, kakor kuhan rak, planil je kvišku ter zarjovel: »Gospod, kaj si dovoljujete! Marš ven! Ali veste, kdo sem?«

V trenutku sem sklenil, da mu dam lekcijo. Obsedel sem in dejal popolnoma mirno: »Ne, toda upam, da mi boste takoj povedali!«

»Da! Moje ime je knez Eszterhazy, huzarski nadporočnik.« Moral sem se nasmehnuti. Nonšalantno sem vstal, se priklonil ter dejal kolikor mogoče mirno: »Dečko, smolo ste imeli. Jaz sem sicer samo grof Szentin-

may, zato sem pa ritmojster. In potem še nekaj, dragi sinko. Ako greš v uniformi v nočni lokal, se moraš znati tudi temu primerno obnašati. Zapomni si to in »kehr Euch!«

»Toda gospod rit...«

»kehr Euch!«

»Opro...«

»kehr Euch!«

Vse ni nič pomagalo, moral je napraviti »kehr Euch« in vrniti se je k svoji mizi kakor polit pes. Vsedel sem se in cigan mi je moral igrati, kakor da se ni nič zgodilo.

Po preteku četrte ure je vstal dragonski nadporočnik, se parkrat odkašljal, prišel k moji mizi, udaril s petami skupaj ter dejal: »Oprostite gospod ritmojster, da se predstavim. Moje ime je knez Schwarzberg, dragonski nadporočnik. Ali smem spregovoriti z Vami par besed?«

»Prosim, dragi gospod nadporočnik, rade volje sem na razpolago.«

»Gospod ritmojster, prosim oprostite blagohotno mali incident. Naš dragi prijatelj Eszterhazy je še zelo mlad dečko ter je poleg tega preveč pil. Kajne da mu tega ne boste zamerili in niste hudi na nas?«

»Dragi gospod nadporočnik«, sem dejal, ter sem natočil njemu in meni kozarec vina, »zakaj pa naj bi bil hud. Tudi na mladega Eszterhazyja nisem hud, toda nauči naj se vedenja. Poglejte, dragi g. nadporočnik, mi

sino tu v nočnem lokalu, ne vzbujamo pozornosti! Ostalo se bo uredilo jutri.«

Presenečen je vstal knez Schwarzberg ter se vrnil s bridkim obrazom k svoji mizi. Mladi Eszterhazy je obrnil obraz proti njemu. Bil je zelo preplašen in bled. Schwarzberg je sedel na stol z gesto, kaj hočeš, dočim je bulil g. huzarski nadporočnik žalostno pred se in pozabil na pijačo.

Cez nekaj časa je stopil gospod v fraku v akcijo. Prišel je mnogo bolj samozavestno z lahkim markantnim nasmehom k meni ter dejal: »Cenjeni g. ritmojster, mene ne morete pozvati, da napravim kehr Euch. Hvala Bogu nisem oficir, marveč samo diplomat. Dovolite, da se predstavim, moje ime je: plemeniti K...«

Kar se ni posrečilo g. in kr. vojni sili, to se je posrečilo tako na pol diplomatu. Uporabil je vso svojo zgovornost, imel je nagovor, ki je trajal skoro pol ure, dokler se ni dal končno grof Szentirmay omehčati. Premirju je sledil velikanski »krok«, ki je trajal do belega dne. Seveda sem pustil mladega gospoda Eszterhazyja še precej časa v škripcih in strahu, da ga ne vzamem naslednjega dne k raportu.

Izdajatelj: dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik: Železnikar Aleksander
Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Georg nima namena odkopati avta, niti zadnje stene ne. Saj je dobro shranjen, za tuje oči nevidljiv. Mehanizma, ki bi odprl vrata, pa tako ne najde.

Kateri čas je, sodeč po solncu? Četrta ura popoldne! Razdaljo hoče prehoditi v dveh dneh, seveda v še hitrejšem tempu, kakor je hitra hoja. In kdaj je videl zadnjo vodo? Pred pol ure obsežno mlako na skalnati planoti. Teh petdeset kilometrov bo pretekel v treh urah.

Pogleda, če ima zračno pištolo v prsnem žepu, pritrđi vse drugo, da pri teku česa ne izgubi, zoži nekoliko pas, zaročno skrči in... se spusti v tek.

Vsak podoficir bi bil vesel tega moža. Njegov tekalni korak ni prožen in v prvi sekundi, ampak tudi ostane prožen.

Cez eno uro teče še vedno z isto eleganco in hitrostjo. Videti je, kakor da srca sploh nima, zato pa temvečja pljuča in ta mož naj bi bil po očetovi želji študiral filologijo!

Cez dve uri že dospe do vodene mlake. Pravzaprav naj se segret človek najprej ohladi in potem pije, ali naj je malo subega kruha — tudi to je baje dobro. Pa so slučaji, ko zanemarija človek vse te varnostne odredbe.

Georg se vrže tja in pije kakor kamela. Vsaj kot mlada kamela. In potem teče še dve uri. Potem leže in zaspi, ne od utrujenosti, temveč zato, ker se je stemnilo in ne vidi sledu. Še vedno je na skalni planoti;

(26)

že zadnje četrte ure je držal glavo zelo nizko, da je mogel videti travne bilke, ki so bile od časa do časa pomekane in le tako je spoznal, kje je tekel avtomobil.

Cez šest ur se prične daniiti, še daleč je do solnčnega vzhoda in že vidimo Georga v polnem teku. Pas je sedaj ožil še dosti bolj.

Slednjič so zopet tla travnata in kmalu doseže prvo prerijsko reko. Kar v teku ustrelji Georg z zračno pištolo dva vodna ptiča, osnaži ju prav površno, hitro znosi na kup suhe trave, z jeklom in kremenjakom napravi ogenj, opeče nekoliko ptiča, bolj tatarsko nego angleško. Ko se ptiča še pečeta, se Georg napije, vzame ptiča iz ognja in... teče naprej! Krvavo pečenko zavžije tekoma.

Solnce se dviga vedno višje; vročina je že neznošna, a naš mož je neobčutljiv, onemoglosti ne pozna. Nobena stvar ga ne zadrži več, ne strelja več, pije tedaj, ko plava preko rek; v hladno vodo se vrže vedno s slastjo.

Okrog dveh dospe do gozda. Tu ga čakajo nove zapreke. Maksimus je pač napravil pot skozi gozd, a ta ni urejena za pešce. Vse vprek leže debela in tanka debela, vmes pa ostri kosci lesa.

Vseeno izbere Georg to pot in ne gre po gozdu, ker tam bi bilo najbrže še težje hoditi. Tako skače čez debela, v mislih pa računa, kako daleč so prišli njegovi tovariši, če so šli po avtomobilovi sledi.

Ne, tudi če so se takoj odpravili na pot, in če prehodijo osem kilometrov v uri, tu se ne morejo biti. Vseeno — rajši hodi po sledi, ker tudi oni gotovo mislijo, da bo šel po njej, da se gotovo zopet najdejo.

V treh urah prehodi gozd, potem pa je zopet v cvetoči preriji.

Kar zastane. Zagledal je sledove.

»Tu so! To je Leonorin čevlji, to so veliki čevlji obeh delavcev in to so Adamove copate, ta bosa noga je Deaconova, ki se je sklel v avtu, to pa — to so indijanski mokasini, to so konjska kopita... Indijanci so jih ujeli.«

Oči tega moža opazijo vse to na prvi pogled — in tedaj je upati, da bo znal tudi nadalje vse potrebno ukreniti.

Podaja se torej na vojno pot.

11. Ujeti.

»No, pa vendar nikar tako ne tecite, mis Leonor, še konj bi ne mogel z vami — kaj šele jaz, revček, v copatah!«

Mojster Adam ima povod, da se jezi. Že dve uri koraka deklica v kratkem krilu s pravcatimi vojaškimi koraki pred čudnim sprevedom, Deacon obleden v rdeč robec hodi zadnji, v sredi pa sta monterja v modrih oljnatih oblekah in zeleni Henrik, še vedno v zelenem cilindru. Niti sekunde ne dovoli Leonor za počitek; s stisnjenima ustnicama, s pogledom, obrnjenim proti tlom, koraka po sledih avta in ne izpregovori niti besedice. Oba delavca hodita za njo s stožno brezbrižnostjo, Deaconov obraz se izpreminja, slednjič je njegov izraz že kar obupen, le Adam ne more držati jezika; toda Leonor njegovih pametnih govorov niti na znanje ne vzame.

»Preje ne bomo počivali, dokler ne pridemo do vode,« odgovori sedaj prvokrat, a njen korak se nič ne izpremeni.

»Mis Morris!« se oglasi Deaconov stokajoči glas. (Dalje prihodnjic.)

MALI OGLASI

Cena oglasov do 20 besed Dva 3—, vsaka nadaljnja beseda 50 para.

Oglase

za vse liste naše kraljevine sprejema po originalni ceni. Biro »Reklamac«, Beograd, Knez Mihajlova ulica 11, telefon 2639.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumno, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje SEVER & KOMP., LJUBLJANA. Cene sporočamo na zahtevo.

Gospodična

počuje citre proti nizkemu honorarju. Gre tudi na dom. Naslov pove uprava lista.

Proda se

radi nujnega odpotovanja jako poceni posestvo, obsegajoče 10 ha z gospodarskim poslopjem, njivami, gozdom in velikim hlevom. Pet minut od železnice. Krasen rglad. Posebno pripravno za profesorjona ali lesnega trgovca. Eventuelno se odda tudi v najem. Ponudbe na naslov: Anton Zruštek, pošta Mislije, železniška postaja Dovže pri Slovenjgradu v Jugoslaviji.

Potne vizume

od strani konzulatov v Beogradu prekrbuje najhitreje za zelo nizek honorar Biro »Reklamac«, Beograd, št. 2639. Po pošti poslani potni listi se takoj vidirajo in se vrnejo priporočeno z doplačilom stroškov.

Abs. jurist

vstopi v odvetniško pisarno. Cenj. ponudbe prsi pod šifro »Vestenc« na upravo lista.

Tekstilbazar

Ljubljana, Krekov trg. 10, prvo nadstropje,

prodaja:

FROTIRJE, KREPE, DELENE, CEFIRJE, MIZNE PRTE itd.

po vnovič znižanih cenah.

2 trafiki

se oddata v najem na sejmšču ob priliki letošnjega velesajma. Ponudbe naj se predložijo do 11. julija ravnateljstvu velesajmskega urada.

Najboljši šivalni stroji in kolesa so edino le

Josip Petelinc

GRITZNER, PHÖNIX in ADLER

se rodbine, obrti in industrije

Ljubljana

Na veliko. Telef. 918. Na malo.

„Opeka“

prvovrstne izdelke priporoča opekarna

„EMONA“ D. D. v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pizarna v Pralakovci ulica 3, pritrđje.

Tapetniki!

Morsko travo dobite najceneje pri »Fructus«, Ljubljana, Krekov trg št. 10.

K SEZIJI

Brusila za kose znamke „Swatyn“ iz najboljšega brusnega materiala ponuja v preprodajo:

FRANC SWATY

tovarna umetnih brusnih in ostrilnih kamnov Maribor, Jugoslavija.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (bilni Preizmernega sponzorka) ob vodi Na malo!

Priloge potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modre blaga, plečnino, lepše robe, ščetke, satence, tonično blago. Telefon 915

Akademik

mlad, dobro situiran, želi znanstva z istotako gospodično v starosti od 18 do 22 let v svrhu ženitve. Dopisi pod šifro »Srečen zakon« na upravo »Narodnega Dnevnika«.

Ženitev.

Kmet — vdovec — bi se rad oženil. Prednost imajo one, katere posedujejo nekoliko premoženja. — Ponudbe s sliko na upravo lista pod »Ekonom«.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posebnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552